

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp. 22 mm) 36 gr. W tekście 1 mm w 4 szpalcie (szer. szp. 69 mm) 3.— Zł. Drobne za słowo 24 gr. Pierwsze słowo tłusty druk (najwyżej 3 słowa) 40 gr.

Rok II.

Nr. 212.

Kraków, czwartek 12 września 1940 r.

Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję ręko-
pisy będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy
dołączona zostanie znaczka pocztowa na opłacenie prze-
syłki zwrotnej. Prenumerata miesięczna 4.50 Zł.,
z odnośnikiem do domu 5 Zł. — Konto czekowe:
Warszawa 658.

Ataki lotnictwa niemieckiego na objekty wojskowe Londynu

Zestrzelono 44 samoloty angielskie. — Nowe sukcesy niemieckich łodzi podwodnych.

Berlin, 11 września. Naczelna komenda armji niemieckiej komunikuje:

Brytyjskie samoloty zrzuciły także i ostatniej nocy w Niemczech północnych bomby na miejscowości, które leżą daleko od wszelkich obiektów wojskowych. W Berlinie, jak również w innych miastach zostały mniej lub więcej uszkodzone poszczególne domy mieszkalne.

Niemieckie formacje samolotów bojowych i myśliwskich kontynuowały swoje ataki odwetowe przeciwko obiektom, ważnym ze względów wojskowych, położonym w stolicy brytyjskiej. O ile na to pozwoliła pogoda, zostały obrzucone bombami wszelkiego kalibru urządzenia portowe i doki, gazownie, wodociągi i elektrownie, jak również spichlerze i wielkie składy nafty. Z daleka widoczne pożary wskazywały drogę niemieckim lotnikom.

Dalsze naloty zostały dokonane na urządzenia portowe na zachodnim wybrzeżu Anglii i na wschodnim wybrzeżu Szkocji.

Straty przeciwnika wyniosły w dniu 9 września 44 samoloty, z czego dwa zostały

zestrzelone przez artylerię przeciwlotniczą, jeden przez artylerię marynarki, a pozostałe w walkach powietrznych. 21 samolotów niemieckich zaginęło.

Przy złej widoczności kilka lekkich nieprzyjacielskich okrętów zbliżyło się w nocy na 10 września do wybrzeży francuskich i oddało bezplanowo salwy, które spadły na dalsze okolice, nie wyrządzając strat. Nieprzyjaciel został przepędzony przez ogień artylerji niemieckiej marynarki.

Łódź podwodna pod dowództwem kapitana-porucznika Priena, co do której już w dn. 8 września podano częściowy wynik w postaci zatopienia 33.400 ton, zatopiła podczas jednego rejsu łącznie 6 uzbrojonych nieprzyjacielskich okrętów handlowych, pojemności 40.250 ton. Dalszy okręt został uszkodzony.

Inna łódź podwodna zniszczyła kilka uzbrojonych nieprzyjacielskich okrętów handlowych, łącznej pojemności 15.000 ton. Niemiecki krążownik pomocniczy wziął do niewoli neutralny parowiec na zablokowanym przez Niemcy terenach w pobliżu wysp brytyjskich. (p)

zagranicę stara się w dalszym ciągu pomniejszyć ciężkie szkody. W każdym razie przyznaje on, że wojna weszła w swoje najkrytyczniejsze stadium, a Londyn oraz inne miasta muszą liczyć się z całą pewnością z tem, że będą wystawione na ataki niemieckie. „Miarodajne koła podkreślają wielkie trudności, z jakimi zmuszona jest walczyć obrona przeciwlotnicza”.

Inna depesza Reutera mówi, że jakkolwiek Londyn był głównym celem ataków niemieckich samolotów, to jednak bomby zostały zrzucone również w innych okolicach Anglii, a mianowicie w stronie północno-zachodniej, północno-wschodniej i południowo-zachodniej, oraz na wybrzeżu południowo-wschodniej strony Szkocji i Walji.

Również londyńska służba informacyjna, z pewnością całkowicie wbrew swej woli przynosi rozmaite szczegóły, które pozwalają wnioskować o materialnych i moralnych skutkach niemieckiej akcji odwetowej. I tak minister żywienia Woolton miał powiedzieć, że zapasy środków żywności w Londynie zostały uszkodzone „niezbyt dotkliwie”. A więc w każdym razie uszkodzone.

Jeden z reporterów radiowych wygłosił następujące wielomówne uwagi: „Londyńczycy nie mogą obecnie spożyć swoich obiadów w należyty sposób. Brakuje im snu, i nie da się zaprzeczyć, że nie czują się najlepiej”.

Anglia nie jest w stanie dostarczyć amunicji swoim wojskom w Afryce.

(=) Genewa, 11 września. Rząd brytyjski wysłał specjalną komisję do południowej Afryki i Indji, celem zbadania na miejscu możliwości produkcji amunicji i innych materiałów wojennych.

Jak słychać, rząd angielski był zmuszony do tego kroku, celem zabezpieczenia zaopatrzenia w materiały wojenne swoich wojsk na Bliskim Wschodzie i na wschód od Suez.

Minister zaopatrzenia Morrison, który udzielił tych informacji, musiał więc pośrednio przyznać, że odcyżna nie jest już dzisiaj w stanie pokrywać zapotrzebowania amunicji i materiału wojennego swych wojsk w Afryce i na Bliskim Wschodzie z własnych zapasów.

wanego pozostał nieruchomo na falach, otoczony gęstym kłębam dymu. Ogień przetrwano z powodu ciemności około godz. 20.40.

W godzinę później niemieckie działa dalekonośne wzięły pod ogień pewną brytyjską baterję artylerji koło Dover. Baterja ta ok. godz. 20.30 usiłowała odpowiadać na ogień baterji niemieckich na transport konwojowany. Po niemal dwugodzinnej walce została ona zmuszona do milczenia.

strożnie do wybuchu „wielu pożarów” i „pewnych szkód”.

Wogóle Reuter w swoich doniesieniach

Skuteczna akcja włoskiego lotnictwa.

Pociąg angielski wyleciał w powietrze. — Bombardowanie Jaffy.

Rzym, 11 września. Włoski komunikat wojenny w wtorku brzmi następująco: Główna kwatera armji włoskiej komunikuje:

Na wschodniej części morza Śródziemnego włoskie lotnictwo, szczególnie aktywne, podjęło bombardowanie Jaffy w Palestynie oraz linii kolejowej Aleksandrja—Marsa Matruk.

Podczas pierwszej akcji trafione zostały urządzenia portowe i ważne domy skladowe, gdzie wywołano wielkie pożary. Podczas drugiej akcji wyrządzono poważne szkody w urządzeniach kolejowych. Pociąg angielski otrzymał celne trafienie i wyleciał w powietrze.

W Afryce północnej zostały zaatakowane lotem nurkowym przez włoskie lotnictwo nieprzyjacielskie obozy wojskowe i kolumny samochodowe i ostrzelane. Szczególnie pod Bir Scaferzem niemyjaciel poniosł wydatne straty.

Nieprzyjacielskie lotnictwo podjęło kilka nalotów na miejscowości Cyrenaiki, przyczem jeden człowiek został zabity, a czterech rannych. Powstały nieistotne szkody.

W Afryce wschodniej włoskie lotnictwo zaatakowało bazę lotniczą w Port Sudan, przyczem rozmaite samoloty zostały trafione na ziemi i wywołano pożary. Mimo kontrataków nieprzyjacielskich myśliwców, wszystkie włoskie samoloty, po zestrzeleniu jednego nieprzyjacielskiego samolotu, powróciły do swych baz.

W Kenji zostały bombardowane nieprzyjacielskie składy i obozy barakowe przez włoskie lotnictwo, z wyraźnym widocznymi sukcesami i bez własnych strat.

Nieprzyjaciel usiłował dokonać nalotów na Massaua, Asmare i Dessie. Bomby padły na otwarte pole, a w ich następstwie zginęła jedna osoba, a trzy zostały rannymi. (p)

Angielski przemysł wojenny wstrzymał pracę.

(=) Genewa, 11 września. Z fachowych kół londyńskich donoszą tu, że wskutek nieustannych niemieckich ataków bombowych kilka gałęzi przemysłu wojennego zostało już zupełnie sparaliżowanych, inne musiały ograniczyć produkcję do 50 procent.

W pierwszym rzędzie zupełnemu zniszczeniu uległy liczne fabryki wytwarzające motory spalinowe do samolotów.

Adolf Hitler przyjął posła węgierskiego.

(§§) Berlin, 11 września. Adolf Hitler przyjął we wtorek w południe posła król. Węgier Deome Stojay, który wręczył mu pismo J. E. Regenta król. Węgier admirała Horty'ego.

Nowy przedstawiciel Francji w komisji zawieszenia broni.

(=) Berlin, 11 września. Jako następcę nowomianowanego francuskiego ministra wojny gen. Huntzgera zaproponowano na przewodniczącego komisji zawieszenia broni w Wiesbaden generała Doyen.

Spadek kursów na giełdzie nowojorskiej.

(§) Nowy Jork, 11 września. Wiadomości o spustoszeniach, spowodowanych niemieckimi atakami na ładzie, przyczyniły się na nowojorskim rynku efektów w poniedziałek do wzrostu podaży, przyczem zaznaczył się spadek kursów aż do 5 punktów. Spadek ten dotknął głównie papiery przemysłu zbrojeniowego.

Również na giełdzie zbożowej w Chicago doniesienia z Londynu spowodowały gwałtowne wysprzedaże: Ceny pszenicy spadły.

Storpedowanie statku angielskiego.

(=) Sztokholm, 11 września. Według informacji brytyjskiej agencji informacyjnej Reutera, przybył do Baltimore szwedzki statek handlowy „Eknaren”, na którego pokładzie znajdowało się 37 marynarzy angielskich, rozbitków z pewnego angielskiego statku, którego tożsamości dotychczas nie udało się stwierdzić.

Szczegóły zatopienia skonfiskowanego parowca nieprzyjacielskiego.

(§) Berlin, 11 września. W związku z doniesieniem w komunikacie naczelnej komendy armji niemieckiej z 8 września zatopieniem skonfiskowanego parowca zdobytego przez niemieckie dowództwo, — które dokonało konfiskaty, dowiadujemy się, że wszystkie osoby, znajdujące się na pokładzie zostały uratowane. Oprócz niemieckiej komendy konfiskacyjnej, oraz załogi, która dokonała konfiskaty, na pokładzie znajdowały się również załogi kilku nieprzyjacielskich okrętów handlowych, zatopionych przez niemieckie okręty wojenne na Oceanach.

Trzy łodzie ratunkowe, na których znajdowała się również niemiecka komenda konfiskacyjna, w pełnej liczbie przybyły do jednego z portów neutralnych. Kilku marynarzy neutralnych zostało wyratowanych przez pewien hydroplan. Dalsza łódź ratunkowa została przyjęta przez jeden z nieprzyjacielskich statków wojennych, — który wziął na pokład jej pasażerów. — Wśród nich kapitana skonfiskowanego okrętu, oraz jego żonę.

Zamknięcie poselstw amerykańskich w państwach bałtyckich.

Waszyngton, 11 września. Departament stanu podał urzędowo do wiadomości fakt zamknięcia poselstw Stanów Zjednoczonych w Kownie, Rydze i Tallinie, jak również oddziałów konsularnych w państwach bałtyckich, które nastąpiło w dn. 5 września.

„Mein Kampf” po fińsku.

Helsinki, 11 września. Fińska firma wydawnicza Werner Soederstrom otrzymała prawo wydania dzieła Adolfa Hitlera „Mein Kampf” w języku fińskim. Przekład książki Hitlera na język fiński ma się ukazać jeszcze przed świętami Bożego Narodzenia.

Niemieckie działa dalekonośne strzelają na drugą stronę kanału La Manche.

Niemieckie baterje rozproszyły brytyjski transport konwojowany.

(§§) Berlin, 11 września. Naczelna komenda armji niemieckiej komunikuje:

W dniu 9 września w godzinach wieczornych bryt. transport konwojowany, wypływający z Dover, został wzięty pod ogień przez niemieckie baterje nadbrzeżne. Transport został rozproszony. 4 okręty handlowe powróciły do Dover, dwa zaś do Deal.

Jeden uszkodzony parowiec został odholowany. Ośmy okręt transportu konwojo-

Mieszkańcy Londynu ponownie przeżyli 9-godzinny alarm.

(§) San Sebastian, 11 września. Jak donoszą z Londynu, atak lotniczy niemiecki, który miał miejsce w nocy z poniedziałku na wtorek, trwał 9 godzin i 6 minut.

Komunikat Reutera poinformował, że alarm lotniczy ukończył się o godz. 4.45 rano. Powtórnie nadleciały nad obszar Londynu poważne ilości samolotów nieprzyjacielskich, które parły w kierunku północnym aż ku Tamizie. Atak został rozszerzony na inne części miasta. Zrzucono wiele bomb ciężkiego kalibru. W związku z tem agencja angielska przyznaje się o-

Francja zamyka konta brytyjskie
Konta Francuskie zablokowane w Szwecji.

(§) Paryż, 11 września. Według doniesienia „Exportateur Français” rząd francuski w odpowiedzi na zablokowanie kont francuskich w Wielkiej Brytanji wydał wszystkim instytucjom kredytowym i organizacji giełdowym polecenie podobnego zamknięcia kont i rachunków kredytowych obywateli brytyjskich.

To samo źródło donosi, że w Szwecji zablokowano konta francuskie, celem umożliwienia eksporterom szwedzkim znalezienia odszkodowania za swoje dostawy dla Francji. Dziennik wymienia w końcu kraje, z którymi istniały układy wyrównawcze, a mianowicie: Hiszpanja, Szwajcaria, Grecja, Węgry, Turcja, Jugosławia, Argentyna i Chile.

Piekło w Londynie.

Naoczni świadkowie opowiadają o strasznych skutkach odwetowej akcji niemieckiej.

(§) Nowy Jork, 11 września. Pewien dziennikarz amerykański przesłał swą redakcji sprawozdanie, w którym naszkicował obraz potwornego zniszczenia dzielnic przemysłowej Londynu: na bulwarach leżą samochody przewracane do góry nogami. We wschodniej części Londynu palily się jeszcze zgłiszczą wielkich zakładów przemysłowych, zamienionych w rumowisko i popiół.

Z poza murów, składów i magazynów wznoszą się coraz większe obłoki dymu, a niemal wszystkie domy w najbliższym sąsiedztwie są zniszczone wskutek pożarów. Pożary te wybuchły z łatwością ze zniszczonych przewodów gazowych, gdy tymczasem wodociągi uległy zniszczeniu.

Wzdłuż bulwarów, gdzie przedtem stały długie szeregi spichlerzy i domów skladowych, ciekły olbrzymią czarną strugą olbrzymie ilości teru. Niema celu zatajać wielkich szkód, jakie tam powstały. Był to bowiem pożar o tak wielkiej rozmiarach, jakiemu mieszkańcy Londynu nie przeżywali od czasów wielkiego pożaru te-

go miasta w r. 1666, kiedy — jak wiadomo, spłonęło trzy czwarte miasta. Noży tej o sobiście nigdy nie zapomnę, przypominała ona bowiem zorzę polarną. Potężne plomienie ognia otaczały nas ze wszystkich stron. Jestem daleki od halucynacji, spowodowanych strachem, jednak stwierdzę muszę, że bomby raz po raz spadały na poszczególne dzielnice.

W kilka godzin później korespondent tego samego pisma przesłał swą redakcji nowe sprawozdanie tej samej treści. „Kiedy piszę te słowa w Londynie znów ryczą syreny alarmowe i znów Londyn przeżyje potworną noc, a jego mieszkańcy przesiedzą w schronach. Tak jak w swoim czasie Sodoma i Gomora zostały nawiedzone deszczem ognia i siarki, które miały wyniszczyć mieszkańców i pozostawić tylko 77 sprawiedliwych, spadł deszcz ognia na Londyn. Ale tym razem może się stać tak, że wojna skończy się, iż nawet tych 77 sprawiedliwych nie pozostanie. — Znów miasto otoczone było gestem chmurami dymu, pędzonymi przez wiatr od wschodu.”

Ataki na Londyn w prasie nowojorskiej.

(§) Nowy Jork, 11 września. Z najwyższym zainteresowaniem śledzą dzienniki nowojorskie niemieckie ataki odwetowe na wojskowe obiekty w Londynie. Również wtorkowa prasa poranna przynosi pod wielkimi nagłówkami doniesienia swoich londyńskich korespondentów, którzy według ich własnych słów pisali swe sprawozdania w budynkach, wstrząsanych gwałtownymi eksplozjami, przypominającymi trzęsienie ziemi.

Wielkie budynki w sercu Londynu — jak donoszą sprawozdawcy londyńscy — zostały kompletnie zburzone bombami. Jedną z najbardziej znanych ulic w centrum miasta jest zupełnie pokryta odłamkami szkła i gruzami.

Według opisu innego sprawozdawcy, olbrzymie słupy gryzącego dymu spowały centrum Londynu w chwili, kiedy zaczęły spadać śmiertelne masy materiałów wybuchowych. Około północy City stanowiło formalne piekło wybuchających bomb, których huk mieszał się z detonacjami artylerji przeciwlotniczej i jakimś syren strażnicy ognioowych i samochodów sanitarnych.

Obserwator prasowy, dyktujący z dachu swoją wrażliwość, donosił o wznoszeniu się chmur czarnych dymów. Bomby niemieckie spadały niejednokrotnie na te same obiekty, otwierając ponownie stare rany. W niektórych dzielnicach stopy gruzów wznoszą się na 20 stóp wysoko, hamując zupełnie komunikację. Południowo-zachodnią dzielnicą Londynu, w której znajduje się wiele zakładów gazowych i elektrycznych, oraz obiektów kolejowych odzucha również silę ataków niemieckich.

„Wielkie zakłady przemysłowe w gruzach i popiołach”.

Sprawozdania neutralnych naocznych świadków o ataku powietrznym na Londyn w nocy na niedzielę.

(§) Sztokholm, 11 września. Dzienniki sztokholmskie są znowu wypełnione doniesieniami swoich korespondentów londyńskich o strasznych skutkach niemieckiej akcji odwetowej. — Dziennikarze szwedzcy opisują w dalszym ciągu obszernie olbrzymie szkody, jakie powstały jedynie w ciągu ostatnich dwóch ataków w sobotę w nocy i w niedzielę w nocy.

Sprawozdawca londyński „Stockholms Tidningen” donosi m. in.: „Walka o Londyn prowadzona jest w dalszym ciągu z niezmierną zaciętością. Kiedy po raz pierwszy zaczęły ranoć w niedzielę, po nocy, która dla milionowej ludności była najdłuższą nocą wszystkich czasów, zaczęło się budzić w mieście, w którym na każdym kroku widniały zniszczenia. Przez 4 godziny centralne dzielnice miasta, w których znajdują się obiekty wojskowe, były wystawione na nieprzerwaną bombardowanie. Olbrzymie pożary przemieniły najciemniejszą godzinę nocy na jasny dzień. Jeden pożar wybuchł za drugim.”

W nocy na niedzielę — stwierdza korespondent w dalszym ciągu — paliło się nie tylko wzdłuż Tamizy, lub we wschodniej dzielnicy miasta, ale także w innych dzielnicach. „W ciągu tej nocy przeżyli Londyńczycy najgwałtowniejsze eksplozje, jakie miały miejsce w jakiegokolwiek dotychczasowej wojnie. Kiedy wielkie bomby uderzały w jakiś most lub budynek, ziemia i powietrze drżały w kilometrowym promieniu. A kiedy zaczęło szarzać, przekonałem się, co to znaczy, gdy się nagle stwierdzi, że dom, w którym się znajdowałem, kołysze się jak okręt na pełnym morzu.”

Trzy gwałtowne eksplozje wstrząsnęły powietrzem, zabrzęczały szyby, a drzwi same się zatrząskwały. Miałem wrażenie, że dom jest okrętem, walczącym z ciężką falą morską.

Podobne wrażenia odniosły ubiegłej nocy setki tysięcy mieszkańców Londynu. Największe szkody powstały także tym razem we wschodnich dzielnicach Londynu wzdłuż Tamizy, gdzie — jak wiadomo — znajdują się doki. Skutki wielkiego bombardowania są fantastyczne. Szwedzki dziennikarz opisuje następnie bardzo obrazowo jak bombowce niemieckie celnie trafiły upatrzone przez siebie wojskowe obiekty. Piszę on dosłownie: „Pożary w pobliżu doków szalały jeszcze wciąż kiedy miałem sposobność oglądać obiekty portowe, gdzie z rezerwoarów ropy wznosiły się jeszcze ciągle słupy tłustych dymów.”

Sprawozdawca londyński „Svenska Dagbladet” pisze: „Nie zapomnę wrażenia, jakie odniosłem po przybyciu do doków w niedzielę około godziny 23-ej. Niebo na wschodzie było tak czerwone, że dookoła panowała jasność, jak w czasach pokojowych, kiedy płoną jasno wszystkie światła reklamowe w wielkim mieście. Nowy atak bombowy właśnie się rozpoczął, a ludność uciekała ponownie do schronów. Plomienie uderzały pod niebo, dym gryził w oczy. Ręce miałem białe od popiołu, we włosach miałem pełno sadzy, a ubranie wkrótce przesiąknięte było wonią dymu.”

Łuk Tamizy wielkim morzem ognia.

(=) Berlin, 11 września. W dalszym ciągu nieprzerwanie dają się zaobserwować nad Tamizą liczne pożary, w szczególności w dokach Wiktorii, koło doków Zachodnio-Indyjskich, w dokach Commercial oraz na południu od nich.

W gazowni w Proomley stwierdzono początki pożaru. Wyspa w łuku Tamizy, otaczająca tego łuku ogarnięta jest w dal-

szym ciągu jednym wielkim morzem ognia. Ponadto płoną jeszcze w różnych miejscach doki na południe od London-Bridge, w Wapping i w innych miejscach w pobliżu Tamizy.

Londyn otoczony dymiącymi gruzami.

Częściowe unieruchomienie komunikacji. Dzienniki poniedziałkowe nie wyszły.

(§) Nowy Jork, 11 września. Nowojorska poniedziałkowa prasa wieczorna przyniosła w dalszym ciągu bardzo obszerny opis zniszczeń w Londynie.

Przeszło 9-godzinne bombardowanie w nocy na poniedziałek spowodowało, że stolica Anglii otoczona została pierścieniem dymiących ruin. Ze śródmieścia Londynu można we wszystkich kierunkach zaobserwować pożary. Komunikacja w niektórych dzielnicach została zupełnie przerwana.

Większa część mieszkańców musiała uciekać się do swych miejsc pracy niechota. Londyńska policja uzbrojona zwyczajnie tylko w pałki gumowe, patroluje obecnie z karabinami na ulicach i kontroluje legitymacje. Jedną z bomb trafiła w główną rurę gazową. Zdjęcia prasowe, nadesłane z Londynu, przedstawiają zupełnie zniszczone obiekty dokowe, z tonącym

okrętem na drugim planie. Na drugim zdjęciu można widzieć zniszczony most przypominający znany Towerbridge, w pobliżu którego znajdują się liczne warsztaty dokowe.

Jeden z naocznych świadków pisze z podniejskich dzielnic Londynu, że okolice nad Tamizą przedstawiają niezapomniany apokaliptyczny widok. Ciężkie czarne chmury dymów i teatralnie wytryskujące plomienie przynoszą z sobą charakterystyczny zapach spalonej ropy. Kiedy ów naoczny świadek powrócił do Londynu, ujrzał takie rozmiary zniszczeń, jakich nigdy nie oczekiwał.

Wiele dzienników londyńskich nie mogło się ukazać, ponieważ ich pracownicy spędzili noc w piwnicach. Z tego powodu ludność Londynu jest gorzej poinformowana o rozmiarach szkód, niż Amerykanie.

Głosy zagraniczne o ataku na Londyn.

Dziesiątki tysięcy mieszkańców opuściły stolicę. — Zawalenie się tunelu kolei podziemnej. — Poszczególne dzielnice bez gazu, światła, wody i elektryczności.

(=) Rzym, 11 września. Potężny niemiecki atak powietrzny na Londyn dominuje również i we wtorek nad wszystkimi sprawami, interesującymi polityczne i wojskowe kółka włoskie, gdzie z zadowoleniem stwierdza się, iż Adolf Hitler urzeczywistnił swoje zapowiedzi i udzielił na prośbę brytyjskie należytą odpowiedź. Równocześnie podkreśla się w tych kołach, że w ten sposób pomniejszone zostały niewinne ofiary zarówno z pośród niemieckiej ludności cywilnej, jak i we włoskich miastach i wsiach.

Prasa poranna stoi naturalnie również pod wrażeniem nieustannych ataków na stolicę Anglii, której ludność — jak podkreślają dzienniki — ogarnięta jest coraz większą trwogą i zaniepokojeniem. Mieszkańcy stolicy Anglii całymi dziesiątkami tysięcy nieustannie odpływają z miasta, natomiast po obu stronach Tamizy szaleje morze płomieni.

„Potężny niemiecki atak powietrzny” — stwierdza „Popolo di Roma” — „jest słuszną karą za nieodpowiedzialne grubiaństwo rządu Churchilla. Rząd angielski, dysponujący znacznie gorszym lotnictwem, wierzył lekkomyślnie, że może sobie pozwolić na nocy ataki na stolicę Niemiec, przynoszące w rezultacie wyłącznie zniszczenie domów prywatnych.”

Madryt, 11 września. Również madrycka prasa wieczorna pozostaje pod wrażeniem potężnego bombardowania niemieckiego na ważne wojskowe obiekty Londynu. Dziennik „Madrid” pisze, że Niemcy udzielają obecnie odpowiedzi na wyzwania lotnictwa angielskiego, które bombardowało obiekty cywilne w Niemczech. Angielskie mi-

nisterstwo informacji kłamało, głosząc nieustannie o osłabieniu lotnictwa niemieckiego, gdyż w rzeczywistości lotnictwo to staje się coraz potężniejsze. Szkody, wyrządzone w stolicy Anglii, są bardzo znaczne. Poszczególne dzielnice są pozbawione gazu, światła, wody i elektryczności. Również jeden tunel kolei podziemnej zawalił się. Anglicy, którzy dotychczas zawsze prowadzili wojny w obcych krajach, poczuli obecnie wojnę na własnej skórze.

Tokio, 11 września. W prasie japońskiej odpowiedź Niemiec na nieludzkie ataki piratów powietrznych stanowi podobnie główny temat dnia. „Tokio Niczi Niczi” pisze, że Londyn stanie się wkrótce drugą Kartagina.

Belgrad, 11 września. „Niszczące bombardowanie stolicy Wielkiej Brytanji trwa w dalszym ciągu”. — „Obiekty wojskowe po obu brzegach Tamizy pod ogniem niemieckich bombowców”. — Anglicy dokonali nowego ataku na Hamburg — tak brzmi nagłówek dziennika „Vreme”. Wojskowy współpracownik zagrzebskiego dziennika „Hrvatski Dnevnik” stwierdza, że Niemcom udało się za dnia przełamać angielską obronę przeciwlotniczą. „Sukces jest niewątpliwy, nawet wielki sukces, a owoce jego okażą się dopiero w przyszłości.”

B. król Karol w Lugano.

(=) Berne, 11 września. Ex-król Karol wraz z otoczeniem przybył w niedzielę popołudniu do Lugano. Przymuszczenie ex-król osiedlił się w Montreux.

Przemysł sowiecki pracuje na dwie zmiany.

(§) Moskwa, 11 września. Prasa sowiecka zajmuje się obszernie przejściem w przemysle sowieckim z pracy na 3 zmiany na pracę na dwie zmiany.

To przedstawienie nazywa prasa jednym z najważniejszych zarządzeń organizacyjnych i technicznych w dziedzinie produkcji, jakie zawarte było w dekretych prezydium Najwyższej Rady Związku Sowieckiego z 26 czerwca br. Dekret ten dotyczy — jak wiadomo — przejścia na 8-godzinny dzień pracy i 7-dniowy tydzień oraz zakazu dowolnej zmiany placówki pracy.

„Izwestija” pisze, że wiele niedomagań fabryk sowieckich, w szczególności w produkcji i straty wszelkiego rodzaju spowodowane były po największej części niedostateczną organizacją pracy w poszczególnych zmianach. W wielu fabrykach, a nawet w całych gałęziach przemysłowych pracuje się dotychczas na 3 zmiany, jakkolwiek nie jest to podyktowane koniecznościami produkcyjnymi, a nawet niejednokrotnie niekorzystnie wpływa na produkcję.

Często zachodzą wypadki „rozcieńczenia” zmian, wyposażonych niedostatecznie w siły robocze oraz inżynierskie i techniczne. W zasadzie czas pracy nie wpływa w tych warunkach na wysokość strągniętych w każdym okresie produkcyjnym posiadanych przydziałów olbrzymich ilości energii napędowej oraz materiałów pędnych. Ogólne koszty produkcyjne przybierają niezwykle wielkie rozmiary i powodują równocześnie gwałtowny wzrost kosztów własnych.

Dziennik wskazuje dalej na fakt, że po przejściu na 8-godzinny dzień pracy dalsze utrzymanie trzech niepełnowartościowych zmian, bardzo utrudnia utrzymanie na należytych poziomach maszyn i warsztatów fabrycznych. Również należy zwrócić pod uwagę, że trzecie zmiany cierpią poważnie na brak odpowiedniego kierownictwa i koniecznej ilości wykwalifikowanych robotników. Powoduje to zmniejszenie wydajności pracy i obniżenie zdolności produkcyjnej danego przedsiębiorstwa.

Istnienie trzeciej zmiany powoduje poza tym „sztuczny” popyt na siły robocze i dodatkową mieszkaniową, „Izwestija” wypowiada się w tych warunkach za możliwie najrybniejszym przejściem wszystkich zakładów przemysłowych na pracę na 2 zmiany, wyposażonych w pełną ilość sił roboczych i konieczny personal techniczny. Dziennik przytacza szereg przykładów, które wykazują, że zakłady przemysłowe po przejściu z pracy na 3 zmiany na system pracy na 2 zmiany, wykazały zwiększenie produkcji.

Przejście bałtyckiej sieci kolejowej.

Moskwa, 11 września. Zgodnie z rozporządzeniem komisarza ludowego dla spraw kolejnictwa Kaganowicza zostanie wkrótce włączone do ogólnej sieci komunikacyjnej Rosji. Kierownictwo komunikacji na tych terenach zostało oddane w ręce kolejarzy sowieckich, a w Rydze, Tallinie i Wilnie utworzono nowe dyrekcje kolejowe.

Wzrost płac we Włoszech.

Rzym, 11 września. Według informacji agencji „Agit” wzrastają w ostatnich kilku latach stale płace pracowników tak umysłowych, jak fizycznych. Faszystowski Instytut ubezpieczeń przeciwko wypadkom przy pracy stwierdza, że gdy w roku 1934 ogólna suma wypłaconych poborów wynosiła dla ubezpieczonych robotników 8,300 milionów lirów, w roku następnym podniosła się na 9 i pół miljarda, w roku zaś 1936 na 10 i pół miljarda. Jeszcze większa zwiększa dając się zauważyć w roku 1937, gdyż wypłacono wtedy 12,296 milionów lirów, w roku następnym aż 14,250 milionów. Wszystkie te szczegóły wskazują na stały wzrost zatrudnienia ludności i ciągle podnoszenie się ekonomicznego stanu kraju.

Światowa szkoła tańca w Rzymie.

Rzym, 11 września. Agencja prasowa „Agit” przynosi ciekawe informacje o stworzeniu specjalnej królewskiej szkoły tańca w Rzymie, która ma odegrać dużą rolę wychowawczą, gdyż obejmuje nie tylko ćwiczenia taneczne, ale również różne dziedziny wychowania fizycznego. Szkoła podlega bezpośrednio ministerstwu wychowania fizycznego, a nauczycielami w szkole będą przedewszystkiem znane tancerki Jia Ruskaia i Julja Penzi, które na międzynarodowym turnieju tanecznym w Brukseli i na Olimpiadzie w Berlinie zyskały najlepsze rezultaty. Kursy taneczne urządzane w tej szkole będą trwały osiem lat dla tancerzek zawodowych, a przyjmowane będą kandydatki w wieku od 9—12 lat.

Sowiecki samolot-amfibija.

Naukowy instytut badań sowieckiej aerofloty cywilnej zakończył badania nowego lekkiego samolotu-amfibiji typu „MU-1”, skonstruowanego przez inżynierów Kryłowa i Bantala. Jest to jednopłatowiec, wyposażony w motor chłodzony powietrzem, „MG — 31”. Prędkość maksymalną samolotu wynosi 175 km/godz., szybkość najwyższa 215 km/g. Promień lotu wynosi 700 km. Samolot może się wznosić na przeszło 400 metrów i posiada podwojny ster i wciągane podwozie. Specjalnością tego samolotu jest możliwość lądowania na stosunkowo małej powierzchni wody.

Wkroczenie wojsk węgierskich do Siedmiogrodu.

Wielki Waraźdyn, we wrześniu.

Brawnie na całej drodze z Budapesztu przez Węgry do starej granicy i do nowo uzyskanych terenów napotyka się na ślady działalności wojskowej. Małe miejscowości ożywiają masy żołnierzy. Na szosie napotyka się kolumny zmotoryzowanych i konnych formacji. Czasem trafia się jak na kolumna, która maszeruje w przeciwnym kierunku, od granicy.

Przy wszystkich tych poruszeniach widzi się, że **przygotowania wojskowe obecnie służą celom pokojowym**, a mianowicie obsadzeniu terenów, przyznanych przez wiedeński sąd rozjemczy. Przypomina się, że podczas przygotowań do tego pokojowego wkroczenia, gdzieś daleko w Europie walczyło się poważnie i będzie się jeszcze walczyło. A jednak to, że nieunikniony ten proces rozwijał się pokojowo, było tylko następstwem walk, które toczono gdzieś indziej.

W ramach stworzonych przez wyrok sądu polubownego dokonuje się rozwój wypadków w południowo-wschodniej Europie. Gdy w czasie podróży przez Węgry napotyka się na sily, które mogły być przez cień postawione naprzeciw siebie (choć nie można ich porównać z silami wielkich mocarstw, to jednak mogłyby sobie wzajemnie wyrządzić niemałe szkody) i gdy odzyskuje się coś z narodowych namiętności, które tutaj natrafia się, to pojmujemy wartość tych ram, zapobiegających chaotycznemu rozwojowi wypadków.

Poprzez starą granicę.

Słońce wschodzi poprzez opary mgieł, niżej wielka czerwona piłka nad płaskim, bezgranicznie prostym horyzontem, gdy nasza kolumna samochodowa zbliża się do granicy. Im bliżej jesteśmy granicy, tem ciałniej formują się maszerujące, jadące i konne kolumny. Raz po raz widzi się przy drodze obozy. Tam obozuje pułk kawalerji, a jeźdźcy stoją w słabych promieniach wschodzącego słońca, gotowi do wsiadania. Tam znowu znajdujemy błękitne budapeszteńskie autobusy wśród kolumny marszowych.

Rumuński dom graniczny jest okazały, widocznie zbudowany stosownie do reprezentacyjności na długi czas obliczonej granicy. Węgry zadowolili się skromniejszym domkiem, który wystarczył na dwadzieścia lat.

Obok otwartych szlabanów posuwają się wśród głośniejszych okrzyków kolumny żołnierzy do kraju, który znowu stał się węgierskim.

Widok z tamtej strony granicy jest zupełnie podobny do obrazu z tej strony linii granicznej. Szeroka płaszczyna rozciąga się dalej głośniejszym nieco pasem, zanim przejdzie w pogórze, wypełniające wieńce Karpat. Charakterystyczne studnie-żórawie stanowią jedynie ożywienie tam i tutaj płaszczyny.

Im bliżej jesteśmy Wielkiego Waraźdynu, który w naszym dzisiejszym etapie jest najważniejszym miastem, tem gestozym jest spacer ludzi. Witają z widoczną radością żołnierzy, którzy przychodzą do nich jako bracia i przyjaciele, zdołają wozy broń kwiatami. **W domach zrobiono wystętko, co było możliwem, aby je ustroić we flagi.** Wiele z nich, będąc większością zadowolili się tem, że posklejała flagi zielono-biało-czerwone z kolorowego papieru. Te oryginalne chorągwie pełnią jednak również dobrze swoją powinność, jak i inne, uszyte z płótna. Mężczyźni przyczytywali sobie kokardy zielono-biało-czerwone.

Młode dziewczęta ubrały się w węgierskie stroje narodowe, w czerwone gorsety, białe suknie i kolorowe chustki na głowę. Radośnie, swawolnie witają one węgierskich żołnierzy. Szybko nawiązują się rozmowy, gdy tylko kolumna wozów zatrzyma się na chwilę i zanim można się było spostrzedz — już żołnierze powyciągali dziewczęta na swoje wozy.

I tak dzieje się przez cały dzień. Przez cały dzień, aż do późnej nocy ciągną kolumny przez granicę, stoją ludzie, serdecznie witający nadchodzących.

Wielki Waraźdyn.

Zbliżamy się do Nagyvarad — Wielkiego Waraźdynu. Nie chce się wierzyć, że miasto to jeszcze wczoraj było rumuńskie. Dzisiaj dopiero rano, na kilka godzin przedtem, jak czoło węgierskiej kolumny nadeszło, ostatni żołnierze rumuńscy opuścili miasto, a już widniała na większej części napisów węgierskich napisy i dopiero gdy bliżej się zbada, to dostrzeże się, iż rumuńskie słowa pospiesznie zostały zamalowane lub zaklejone, a węgierskie zostały prowizorycznie naklejone.

Na wielkich ulicach i placach nowe szyldy informują nas, że znajdujemy się na Krakowcy Ut lub też na Horthy Mikles Utcen. Wszędzie powiewają zielono-biało-czerwone flagi i wstęgi, a na ulicach i placach stoi zwarta masa ludzi, powiewających chorągiewkami, rzucająca kwiatami, wznoszących węgierskie okrzyki.

Według ostatniej statystyki, z pośród rumuńskiej ludności miasta, 20 tysięcy

było narodowości rumuńskiej. **Wszystko jednak, co rumuńskie, w dniu tym zniknęło z miasta, jakby w nism nigdy nie było.** Puste cokoły pomników, stanowiące dzisiaj dobre punkty obserwacyjne dla dzisiejszego widowniska, są młoczącymi dowodami dawnego reżimu. Pomniki te znieśli Rumuni w największym pośpiechu i zabrali ze sobą jako częstątkę ich narodowego życia, która nie powinna była wpaść w obce ręce.

Na trybunie honorowej, wzniesionej na wielkim placu, gdzie ma się odbyć ceremonia powitania regenta Węgier, widać flagi niemieckie i włoskie, niemiecka flaga powiewa również z budynku niemieckiego konsulatu. Na placu tym odbyło się w sobotę popołudniu powitanie regenta, na trybunie tej przyjmował on defiladę części wojsk i organizacyj węgierskich.

Rumuni — jak to podkreśla się ze strony węgierskiej — **wycofali się w największym porządku i dyscyplinie**, aczkolwiek jasnym jest, że musiało to być dla nich bardzo smutnym, gdyż w uporządkowanie i zabezpieczenie tego granicznego kraju włożyli wiele trudu i pieniędzy. W istocie rzeczy mieszkali tu jednak z pośród Rumunów jedynie urzędnicy, który też obecnie opuścili miasto, tak, że miasto to za jednym pociągnięciem odzyskało swój dawny charakter węgierski.

Obsadzenie Siedmiogrodu na ukończeniu.

Budapeszt, 11 września. Obsadzenie obszarów siedmiogrodzkich, przyłączonych ostatnio do Węgier, zbliża się do zakończenia. Po wkroczeniu wojsk węgierskich do Siedmiogrodu pozostały do obsadzenia jeszcze małe części kraju Szeklerów na południowo-wschodnim cyplu górzystego i trudno dostępnego terenu, oraz na granicy południowej położony obszar dookoła Cluj (Klausenburg) wraz z samem miastem. Do wkroczenia wojsk węgierskich do Cluj, które ma nastąpić w dniu 11 września, poczyniono wielkie przygotowania, aby uświetnić w odpowiedni sposób powrót stolicy odzyskanych obszarów do Węgier.

Premjer węgierski hr. Paweł Teleki odbył dwudniową podróż po zachodnim Siedmiogrodzie, gdzie odbył szereg konferencji z dowódcami wojsk węgierskich oraz przewodniczącymi gmin na temat natychmiastowego podjęcia komunikacji kolejowej i pocztowej, jak również spraw związanych z bezrobociem i cenami. Wszędzie podjęto prace nad zabezpieczeniem ludności potrzeb życiowych. Premjer naradzał się również z przywódcami poszczególnych grup narodowościowych, poświęcając tej sprawie dużą uwagę.

Przejęcie Dobrudży nastąpi 15-20 września.

Sofia, 11 września. Dzienniki bułgarskie opublikowały w poniedziałek szczegóły na temat obsadzenia południowej Dobrudży, które nastąpi w myśl zawartego w Krajowej układzie.

Cywilne władze bułgarskie udadzą się do południowej Dobrudży w dn. 15 września, aby przejąć budynki państwowe oraz domy i mieszkania, opuszczone przez ludność rumuńską. Poszczególne ministerstwa mianowały już urzędników dla obszaru południowej Dobrudży.

Wojskowe obsadzenie obszaru rozpocznie się w myśl układu w dn. 20 września i będzie kierowane przez dowódcę okręgu wojskowego w Warnie generała-poręcznika Popoffa, który brał udział w obradach w Krajowej jako rzeczoznawca wojskowy. Wbrew pierwotnym zamiarom wojskowe obsadzenie nastąpi w wolniejszym tempie, a mianowicie trwać będzie około 10 dni, ponieważ szybsze posuwanie się wojsk mogłoby wywołać zbyteczne podniecenie i panikę wśród ludności. Poza tem obie strony chcą uniknąć za wszelką cenę spotkania obydwóch wojsk. Odwrotem wojsk rumuńskich kieruje generał Protopeanu, który również brał udział w naradzie w Krajowej, jako rzeczoznawca wojskowy.

Jak donoszą dzienniki bułgarskie, południowa Dobrudża została podzielona na cztery strefy, które mają być obsadzone etapami w ciągu 10 dni. Obsadzenie odzyskanych obszarów zostanie poprzedzone **nadzwyczajnym zebraniem bułgarskiego parlamentu**, które będzie trwało bardzo krótko i zostanie poświęcone w pierwszej linii zatwierdzeniu układu bułgarsko-rumuńskiego.

Południowa Dobrudża będzie stanowiła

semodzielną jednostkę administracyjną i będzie podporządkowana wojskowemu gubernatorowi. Przejściowo będzie ona nosiła nazwę „Obszar Dobrudży” i nie będzie przyłączona od innego okręgu administracyjnego. Będzie ona podzielona na 7 okręgów i 114 gmin. Udawanie się cywilnej ludności oraz obywateli do Dobrudży naraziłoby na karę.

Na pamiątkę dnia uwolnienia południowej Dobrudży poczta bułgarska wyda w dn. 15 września specjalne marki Dobrudży w wartościach 1, 2, 4 i 7 lewów w nakładzie 200.000 sztuk.

Premjer Filoff o umowie bułgarsko-rumuńskiej.

(S) **Sofia, 11 września.** Premjer bułgarski Filoff po odczytaniu treści zawartego w Krajowej układzie między Bułgarią i Rumunją, złożył wobec przedstawicieli dzienników oświadczenie, w którym m. in. powiedział:

„Polityka zagraniczna Bułgarii kroczyła stale po drodze rewizjonizmu, jednakże czyniła starania, by zamierzone kroki rewizyjne przeprowadzić **środkami pokojowymi**. Zawarty w Krajowej między Rumunją i Bułgarią pakt stanowił pomost do nawiązania dobrych stosunków sąsiedzkich między obu krajami i wzmocnienia pokoju w Europie południowo-wschodniej”.

Premjer bułgarski jeszcze raz wyraził wdzięczność narodu bułgarskiego dla Niemiec i Włoch, które udzieliły cennego poparcia w rozwiązaniu zagadnienia Dobrudży.

Antonescu zaprowadza porządek w Rumunji.

Bukareszt, 11 września. No poleceniu kierownika państwa gen. Antonescu 11 generałów zostało zwolnionych z czynnej służby w armji. W umotywowaniu tej decyzji podkreśla się, że generalowie ci wykazali swoją nieudolność i przez to oddziaływali demoralizująco na nastroje psychiczny wojska oraz na zasadniczą podstawę zasady odpowiedzialności.

Dalej, na polecenie kierownika państwa gen. Antonescu zostali usunięci z swych stanowisk rumuńscy posłowie w Meksyku, Kopenhadze, Helsinkach, Teheranie i Rio de Janeiro. Równocześnie zniesiono szarżę ambasadora i radcy ambasady. Członkowie służby dyplomatycznej, którzy posiadali tę rangę przez dłuższy czas, zachowują tytuł, jako osobisty tytuł honorowy. Nowe mianowania nie będą udzielane. Równocześnie Rumunja nawiąże per-

traktacje z krajami, w których dotychczas istniały ambasady rumuńskie, co do przemian tych placówek na poselstwa.

W komunikacie do społeczeństwa gen. Antonescu przypomina cierpienia, które znosiła pewna część obywateli, m. in. on sam, w więzieniach, skutkiem postępowania organów policyjnych i udziela nagany wszystkim, którzy dopuścili się tego naruszenia swych praw. Wzywa on wszystkich, którzy wykonują władzę policyjną, aby traktowali podległych sobie z ludzkim zrozumieniem i bez względu na klasę społeczną. Wszelkie zsykany będą surowo karane.

Dekretem gen. Antonescu została rozwiązana partja narodowa i gwardja partji narodowej. Majątek tych instytucyj, jak również fundusze, stojące do dyspozycji, zostanie przekazany premierowi.

Do czego dąży ks. Konoye?

Na marginesie zmian polityki japońskiej.

Kraków, we wrześniu. Już od dłuższego czasu wspominała prasa o zmianach dokonywujących się w Japonji. Doprowadziły one ostatnio do stworzenia nowego gabinetu pod przesurą ks. Konoye. Polityk ten zasługuje bezwzględnie

na wyróżnienie już choćby z tego powodu, że od roku 1936 gra on w polityce coraz wybitniejszą rolę. Książę Konoye jest przedewszystkiem jednym z najbardziej oryginalnych w ujmowaniu dzisiejszych zagadnień polityki japońskiej me-

żów stanu. Chodzi on własnymi drogami, ma własne koncepcje, a przedewszystkiem zyskuje na ważności dzięki temu, że należy do jednej z najwybitniejszych rodzin japońskich, która od 1200 lat należy do najbliższych współpracowników domu cesarskiego.

Za jego to premierostwa rozpoczęła się trzy lata temu wojna w Chinach, która zdaje się być obecnie punktem wyjścia pewnych reform w strukturze Japonji, oraz w polityce zagranicznej.

Książę Konoye łączy w sobie w oczach opinji japońskiej wszystkie starożytne cechy z niezwykle gętką i do okoliczności dostosowaną orientacją.

Jakież są jednak zasadnicze wytyczne polityki ks. Konoye? Po pierwsze stara się on zyskać dla stanowiska premiera realną i nieczem nieograniczoną, oczywiście poza wolą cesarza, swobodę ruchów, co stoi w dużym przeciwieństwie z wybitną rolą wojska, które dotychczas odgrywało zawsze w Japonji decydującą rolę. Koncepcja jest to bezwzględnie oryginalna, gdyż sprzeczną jest z dotychczasową tradycją.

Drugim celem nowego premiera jest scalenie polityczne narodu i skasowanie partji, które dotychczas podobnie jak w Europie — prowadziły indywidualną politykę. Ks. Konoye chodzi o zastąpienie tych politycznych ułamków przez jedną wielką partję narodową, która umiałaby zadość uczynić wymogom bieżącego dnia w zakresie tak gospodarczym jak i politycznym.

Ta koncepcja więc przypomina w pewnym stopniu strukturę państwa faszystowskiego.

Trzecim punktem programu ks. Konoye jest nowe zorientowanie polityki zagranicznej w Japonji, a mianowicie **oderwanie jej od tradycyjnej przyjaźni, trwającej przeszło 40 lat z Anglią i z Ameryką.** Chodzi tutaj przedewszystkiem o nowe gospodarce nastawienie polityki japońskiej, ale wchodzi też w grę momenty czysto polityczne i wojskowe. Nowe to nastawienie wyraziło się już w ostrem postępowaniu władz japońskich z Anglikami, których posadzono o szpiegostwo, względnie o działanie w interesie trzecich mocarstw.

Zobaczmy, jakich współpracowników wybrał sobie premier japoński. Na pierwszym miejscu można tutaj wymienić ministra wojny Tojo, ministra spraw zagran. Matsuka, oraz ministra bez teki Hozino, którzy są wybitnymi reprezentantami Kół współpracujących przy stworzeniu cesarstwa Mandżukuo. Poza tem wchodzi do gabinetu jeszcze posekretarz stanu minist. spraw zagr. Ohaszi i wielki przemysłowiec Ajukawa.

Trzej pierwsi ministrowie wskazują na to, że **wielką część prac obecnego gabinetu poświęcono bądźis zagadnieniom Mandżukuo i Chin wogół.** Zgadza się to też z pewnymi enuncjacjami japońskich mężów stanu, którzy podkreślają konieczność stworzenia wielkiego azjatyckiego bloku, pod przewodnictwem Japonji. Należy przypuszczać, że do tego bloku dojdzie w drodze pokojowej. Zdaje się więc, że punkt ciężkości zagranicznej polityki japońskiej zostanie przeniesiony na Azję, a zmiana jej polegać będzie na oddaleniu się od wpływów i sugestji anglo-amerykańskich. W ten sposób stworzyłaby sobie Japonja własny świat azjatycki, w którym dążyłaby do supremacji. Oczywiście, że nastawienie tego rodzaju będzie miało swoje reperkusje na politykę europejską. (xz).

Jakie plany ma Ibn Saud?

(-) **Atsny, 11 września.** Doniesienie o koncentracji 10.000 armji arabskiego króla Ibn Sauda nad granicą Transjordanji komentuje się w kołach politycznych Aten w tym kierunku, że o ile Ibn Saud zdecyduje się na atak na port Akaba, będzie to dalszą oznaką upadku prestiżu Anglii na Bliskim Wschodzie.

Kraj Maan z portem Akaba należał pierwotnie do królestwa Hedżasu. Anglicy niespodziewanie obsadzili Akabę i oświadczyli, że miasto to należy do Transjordanji. Ibn Saud nie uznał tej decyzji i w układzie z roku 1927 o uregulowaniu granic zastrzegł sobie ostateczne zatwierdzenie tej sprawy „przy nadarzającej się sposobności”.

Akaba już w czasie wojny światowej posiadała dla Anglików doniosłe strategiczne znaczenie, które obecnie jest niemięjsze. Po wycofaniu się Anglii z Egiptu, Transjordanja na równi z Palestyną stanowi drugą linię obronną na drodze do Indyj.

Zarządzenia przeciw lożom masonskim w Bułgari.

(-) **Sofia, 11 września.** Ostatnio ogłosiły bułgarskie loże masonskie, iż rozwiązują się. Ze względu na to, iż zawiadomienie to było pozornym manewrem i masoni spodziewali się uniknąć przez to interwencji państwowej, minister spraw wewnętrznych Grabowski zamianował komisję, celem zbadania tej sprawy. Majątek loż masonskich skonfiskowano i przekazano państwu na cele dobroczynne.

Katastrofa budowlana w Belgradzie.

Belgrad, 11 września. Przy budowie kościoła francuskiego w Belgradzie wydarzyła się katastrofa, w wyniku której 5 osób zostało zabitych, 10 ciężko rannych a 18 lekko rannych.

Katastrofa została spowodowana nagłym zawaleniem się konstrukcji drewnianej, podtrzymującej płytę żelazo-betonu. Płyta ta spadła w 13-metrową głęboką. Kierujący pracami inżynier, jak również czterej robotnicy zostali zabici. Pracujący na płycie robotnicy spadli również w przepaść a odłamkami kamieni zostali ranieni wszyscy pracujący na budowie robotnicy.

KRONIKA

Reorganizacja przydziału środków żywności.

(-) Kraków, 11 września. Jak się dowiadujemy z kół dobrze poinformowanych, przewidziana jest na najbliższy czas zmiana dotychczasowego systemu przydziału środków żywności.

W ostatnich czasach staraniem władz miejskich w Krakowie otrzymano mieszkaczy-Polacy zwiększone racje artykułów żywnościowych. Aczkolwiek zaopatrzenie Krakowa w mięso jest stosunkowo niewystarczające, sprawa ta ulegnie w najbliższym czasie poprawie, dzięki czemu ludność polska będzie mogła korzystać ze zwiększonych racyj.

Ponadto przyniesie będą, większe przydziały marmelady i makaronu. Ażeby ludności polskiej umożliwić w obecnym okresie wojennym tworzenie zapasów, przydzielono w ostatnich trzech tygodniach po 30 jaj na osobę. Kwoty zaopatrzenia ludności w mleko ulegnie niebawem poprawie, a to z uwagi, na organizację szeregu sklepów z przetworami mlecznymi i mleczarni. Wszystkie te zarządzenia pozostają w ścisłym związku z położeniem kresu paskarstwu.

Uregulowanie cen za surową wełnę.

(-) Kraków, 11 września. Kierownik Wydziału Kształtowania Cen w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa wydał zarządzenie w sprawie cen wełny surowej, dostarczanej przez hodowców owiec.

Szczegółowo tego zarządzenia, jak również stawki cen podają zainteresowanym biura ewidencyjne Centrali Rolniczej i powiatowe Kółka Rolnicze. Regulacja ceny wełny została dostosowana do warunków gospodarczych i rolniczych w Generalnej Gubernacji. Ma ona na celu podniesienie hodowli owiec wełnistych tak bardzo zaniedbanej w okresie przedwojennym, aby w ten sposób umożliwić normalny jej rozwój, a tem samem zapewnić dostateczną ilość wełny na potrzeby ludności zamieszkałej na terenie Generalnej Gubernacji.

Polscy burmistrzowie mają prawo nakładania grzywien.

(-) Kraków, 11 września. W związku z rozszerzeniem działalności samorządów polskich, otrzymali polscy burmistrzowie prawo nakładania kar pieniężnych w wypadkach usprawiedliwiających karanie doradne.

Organizacja związków gmin w okr. krakowskim.

(-) Kraków, 11 września. Przy wszystkich urzędach starościńskich mają niebawem powstać związki gmin. Dotychczasowe wydziały powiatowe zostają na równi utrzymane ze związkami gmin.

Ponieważ Związki gmin stanowią trzon dalszej reorganizacji administracji, właściwe czynniki będą czyniły wysiłki w kierunku finansowego ich poparcia.

Wystawa hodowlana w Opatowie

(-) Radom, 11 września. W dniach 14 i 15 września br. odbędzie się w Opatowie koło Radomia pierwsza wielka wystawa hodowlana Generalnej Gubernacji, w której weźmie udział pokazowe sztuki bydła z terenu wszystkich okręgów.

EUGENJA WAGNER.

Zwierzowódz

Powieść fantastyczna.

Ilustrował: Witold Wagner.

10)

I wreszcie znalazł taką kryjówkę. Tam go nikt już nie dostanie, gdyż była to rozpadlina skalna w miejscu wzrost nie do zdobycia przez zwyczajnego człowieka.

Usiadł więc spokojnie, liżąc swą okaleczoną rękę.

Tymczasem konika jego zagarnęli Włosi. Mieli z nim wiele kłopotu, nie chciał bowiem dobrowolnie postradać wolności, w jakiej żył już przeszło od czterech miesięcy. To też trudno go było pochwylić. Użył już nie miał, zniszczyła się — siedla też nie posiadał. Zwierzowódz iędził na nim na oklep, czasem tylko trzymając się jego grzywy.

Arab przeczuwał, że dostanie się do niewoli, to też bronął się zjadliwie, gryząc każdego, kto tylko zbliżył się do niego. Nareszcie udało się jednemu żołnierzowi pochwylić konia. Sprowadzono go do wawozu, gdzie stał oddział.

Dowódcą, zagniewany na swych ludzi, kareł ich za niezłapanie człowieka, którego uważano za żołnierza etjopskiego, który uciekł i może teraz sprowadzić swoich, by ich otczyć. O Zwierzowódcę myślano, że jest gońcem, wysłanym z rozkazami i na przeszepli.

Niezadowolony z takiego obrotu sprawy dowódca wycofał poprzedzających oddział z wawozu, zdrażając szybko do swoich, by ujść przed napadem Etiopów.

ROZDZIAŁ VI.

Zwierzowódz, po ukryciu się przed idga-

Repatriacja Polaków z terenów Związku Sowieckiego niemożliwa.

Wszelkie podania do urzędu szefa okręgu w Warszawie bezskuteczne.

(-) Kraków, 11 września. „Nowy Kurier Warszawski“ w numerze z dnia 4 bm. przytoczył wiadomość o repatriacji członków rodzin polskich stale zamieszkałych w Generalnym Gubernatorstwie, którzy znajdują się obecnie na byłych polskich ziemiach wschodnich, tj. na terenach Zw. Sowieckiego.

W związku z tem PWP dowiadują się z źródła urzędowego, że wszelkie podania o repatriowanie swych krewnych z terenów Rosji Sowieckiej są bezcelowe. Po zakończeniu niemiecko-sowieckiej akcji wymiany uchodźców nie istnieje już żadna możli-

wość sprowadzenia swych krewnych z Rosji Sowieckiej, w szczególności także z byłych polskich terenów wschodnich.

Jedyna droga, jaka pozostaje otworem takim petentom, jest zwrócenie się do sowickiego przedstawicielstwa w Niemczech, mianowicie sowickiego generalnego konsulatu w Królewcu. Dotychczas jednak nie jest znany ani jeden wypadek, któryby został załatwiony pozytywnie.

Z tego względu próby o repatriowanie a w szczególności dalsze starania o informację w oddziale przesiedleń w urzędzie szefa okręgu w Warszawie są bezcelowe.

Poważny spadek bezrobocia w okręgu warszawskim.

(pwp) Warszawa, 11 września. Na terenie Warszawy ostatnio obserwowano można pocieszające zjawisko, a mianowicie spadek cyfry bezrobotnych. Obecnie w warszawskim urzędzie pracy zarejestrowanych jest 19.363 bezrobotnych, co w stosunku do liczby mieszkańców jest cyfrą bardzo małą. Zaznaczyć przytem należy, że liczba bezrobotnych stale się zmniejsza.

Cały kompleks zagadnień związanych z pracą i zatrudnieniem scentralizowany jest w Warszawie tak, jak i w innych miastach Gubernji Generalnej, w urzędzie pracy. Bez zgody tych urzędów, pracodawca nie może zatrudnić nowej siły, a pracownik nie może przyjąć bezpośrednio pracy od przedsiębiorcy.

Jeśli przedsiębiorca dysponuje wolną podażą, zwraca się do urzędu pracy o przydział siły roboczej lub pracowniczej spośród zarejestrowanych bezrobotnych.

Poza przydziałem pracy w zakresie urzędu pracy wchodzi również akcja pomocy społecznej. Tym bezrobotnym, którzy nie otrzymują pracy, wypłacana jest co tydzień zapomoga, a dla żonatyh i ojców

rodzin dodatki dla rodziny. Ponadto urząd pracy opiekuje się rodzinami robotników, którzy wyjechali na roboty do Niemiec. Otrzymują one zapomogę przez cztery tygodnie, o ile głowa rodziny pracuje w Niemczech w przemyśle, a przez sześć tygodni, jeżeli pracuje na roli.

W niektórych wypadkach rodziny otrzymują zapomogi tak długo, aż któryś z członków zarejestrowanych w urzędzie pracy uzyska zatrudnienie. Najbliżsi członkowie rodziny robotników pracujących w Niemczech mają również prawo na podstawie zaświadczenia urzędu pracy do korzystania ze wszystkich świadczeń, jakie daje Ubezpieczalnia Społeczna.

Warto również zaznaczyć, że w uzyskaniu pracy dla żydów pośredniczy wyłącznie urząd pracy. Podana wyżej cyfra 19.363 bezrobotnych obejmuje również bezrobotnych żydów.

O pozytywnej akcji urzędu pracy świadczą wymownie fakt, że warszawski urząd wypłacił w lipcu bezrobotnym tytułem zapomogi sumę 450.000 złotych.

Wyniki zbiorów w okręgu warszawskim.

(-) Warszawa, 11 września. Tegoroczne zbiory, ogólnie biorąc, nie są złe, ale są dużo gorsze, niż w roku ubiegłym. Taka opinia można sobie zrobić na podstawie meldunków, nadchodzących z powiatów okręgu warszawskiego. Na wynik zbiorów wpłynęły z jednej strony nienormalne warunki, w jakich odbywały się zasiewy, z drugiej zaś ciężka zima, późniejsza wiosna i niedobór obfite opady atmosferyczne. Dotychczas ukończono w okręgu warszawskim zbiory ozieme, pszenicy ozimej, jęczmienia i rzepaku ozimego. Ostatnio rozpoczęto zbiory pszenicy jarej, owsa, rzepaku jarego, kończyny czerwonej, buraków nasiennych i marchwi.

Dotychczasowe omoty wskazują, że zbiory tegoroczne będą niższe, niż przewidywano początkowo. Wydajność z hektara jest mniejsza, niż w z. r., a przytem ziarno jest nie nadzwyczajnie — wiele drobnych, pomarszczonych, niedokształconych i gatunkowo słabych. Jest to następstwem nienormalnego przygotowania gleby wskutek działań wojennych i posuchy, która w okresie wczesnego lata spowodowała przypalenie ziarna.

Ponadto wartość ziarna obniżyła śnieg, bowiem przeważnie ziarno przed sieciem nie bójowano. Podczas żniw niesprzyjająca pogoda spowodowała w niektórych okolicach częściowe zroszenie ziarna w snopach, a także obsypywanie się ziarna w polu. Padające przez dłuższy czas deszcze poważnie utrudniły młockę, jak również przygotowania ziarna siewnego i dostawę kontyngentów zbożowych.

Jeżeli chodzi o pszenicę, to ucierpiały one bardzo silnie podczas mrozów. Wskutek konieczności zaorania większych przestrzeni, zajętych pod zasiew pszenicy ozimej, rolnicy starali się zastąpić jej brak zwiększonym zasiewem pszenicy jarej, mimo to ogólne zbiory pszenicy są niższe od średniej przeciętnej. Zyto ucierpiało w mniejszym stopniu niż pszenica, to też zbiór tegoroczny niewiele jest mniejszy, niż w latach poprzednich.

Znacznie gorzej natomiast przedstawia się sprawa ze słomą. Późna wiosna i posucha spowodowały, że słomy jest znacznie mniej, niż w latach normalnych, co przy słabym urodzaju roślin pastewnych

może spowodować pewne trudności w wyżywieniu inwentarza.

Stosunkowo dobrze przedstawiają się zbiory owsa, zwłaszcza na glebach mokrotniejszych, jeźmienia natomiast, przepalane przez suszę, są zupełnie słabe.

Najlepiej wyglądają w tej chwili pola buraczane, dzięki dostatecznej ilości opadów i większemu użyciu w tym roku nawozów sztucznych. Również dobrze zapowiadają się ziemniaki późne, pomimo że choroby wirusowe wystąpiły w tym roku w stopniu poważniejszym. Ponadto należy zwrócić uwagę na zwiekszanie przestrzeni zasadzonej ziemniakami: w gospodarstwach dobrze prowadzonych, zwłaszcza na glebach lepszych, obejmuje ona do 30 procent ogólnego obszaru rolnego. Tak więc, mimo, iż zbiory tegoroczne są mniejsze, niż w roku ubiegłym, o nieurodzaju wcale nie można mówić.

Zapobieganie szerzeniu się chorób zakaźnych w Warszawie.

(-) Warszawa, 11 września. W porze jesiennej szerzą się zazwyczaj w znacznej mierze choroby zakaźne, w szczególności zaś dur i czerwonka. Aby zapobiec tym chorobom, ukazało się w Warszawie zarządzenie z natychmiastową obowiązującą mocą.

Z uwagi na to, że najbardziej elementarnym i skutecznym środkiem zapobiegawczym przeciw przenoszeniu chorób zakaźnych jest bezwzględna czystość, właściciele domów zostali zobowiązani do wykonania odpowiednich zarządzeń, a mianowicie podwórza, schody i sienie wszystkich domów, oraz rynsztoki muszą być codziennie dokładnie wyczyszczane, a następnie spryskane środkami desyntyfikacyjnymi. Tak samo dotyczy miejsc ustępowych, oddanych do wspólnego użytku, a nie znajdujących się w obrębie mieszkań lokatorów. Skrzynie na śmieci muszą być odgrodzone opróżnianie, a gdzie to jest niemożliwe, zawartość ich musi być przynajmniej raz dziennie skrapiana środkiem desyntyfikacyjnym.

Środkami desyntyfikacyjnymi nadającymi się do tego celu, a które muszą nabyć właściciele domów, są chlorok wapnia, kreozol lub lizol, przytem w każdym domu musi być stale 1-kilogramowy zapas jednego z tych środków desyntyfikacyjnych. W każdym domu musi być też prowadzona szczegółowa lista z uwzględnieniem daty i ilości nabytych, względnie zużytych środków desyntyfikacyjnych.

Właściciele realności są odpowiedzialni za przeprowadzenie tych zarządzeń przez zarządców domów, względnie dozorców, przed urzędnikami urzędu zdrowia, upoważnionymi każdorazowo do wglądu we wspomnianą wyżej listę zużycia środków desyntyfikacyjnych. Wszelkie przekroczenia tego zarządzenia będą karane aresztem do 6 tygodni lub grzywną do 1000 zł.

Dalsze dwa statki zatopione w Wiśle będą wydobyte.

(-) Warszawa, 11 września. Ratownicy towarzystwa żeglugi rzecznej „Vistula“ w Warszawie przystąpili obecnie do wydobywania dalszych dwóch statków osobowych, zatopionych w czasie działań wojennych między Bielaniem a Młocinami.

Prace przy wydobywaniu statków wiślańskich Atlantyk i Mars są prowadzone przy pomocy parostatku „Mickiewicz“.

pawiany, które nie są krwiożercze, jak inne zwierzęta, a przytem wiele mu uległo.

Następnego dnia wyruszył w wiadomym kierunku, gdzie spodziewał się spotkać całe ich gromady.

Niedługo szedł. Wkrótce usłyszał dobrze znane piski. Gwizdał przeciągle, dając im znać o sobie.

Zaraz wypelzać poczęły grzywiaste cielska pawianów, skacząc po stromych zboczach gór.

Z wrzaskiem radosnym przypały do niego, otaczając go ze wszystkich stron, że nie mógł się swobodnie poruszać. To tego klepał, to pogłaskał na powitanie.

Usiadł wreszcie na jednym sterczącym odłamie skały tak, że był widziany przez wszystkich. Zaczął do nich piszczeć, mruzcąc, bełkotać, jakby im coś opowiadał i polecał.

Mały siedział spokojnie, przeważnie wpatrzone w niego.

Skończywszy z nim rozmowę, powstał, idąc w górę, a one z nim. Gdy stanął na dośrodku wyniosłym płaskoszczytowi, spogładając począł w stronę, skąd słyhać było strzelaninę.

I nagle zobaczył ciekawy obrazek. Oto niezbyt daleko widzi niby rozległe mrowisko poruszające się. Stąd słyhać było często padające strzały.

Naraz, przyglądając się, spostrzegł coś takiego, co go zaskoczyło. Wyteżył wzrok i ryknął straszliwym głosem, że pawiany zdradzały. Głos jego wyrażał całą wściekłość, zacietoszenie i niechęć. Znał ten okrzyk pawiany, widział, iż nadeszła chwila walki tam, gdzie stał im wykaz.

I oto zerwał się zwierzowódz, strząsał rękami, jakby wyrażał zdziwienie. Pisnął, wrzasnął znowu i puścił się na dół w dół. Bieg jego był szybki, skądś widać, jak kot, a pawiany za nim.

(Ciąg dalszy, na

jęciami go żołnierzami, nie mógł usiedzieć spokojnie w kryjówce. Gdy rana przestała krwawić wyszedł chylkiem, by zobaczyć, co się dzieje z jego ukochanym konikiem.

Zobaczył go w pośród żołnierzy. Odznaczał się on wśród swoich towarzyszy małą główką na długiej ślicznej szyi i zgrabnymi nóżkami, któremi teraz niespokojnie przebierał, strzygąc uszami i rżąc groźnie ze złości. Oglądał się on na wszystkie strony, szukając swego pana, którego jednak nie znalazł między otaczającymi go ludźmi.

Jeden z żołnierzy chcąc sobie zaskarbić łaski pięknego araba, podał mu cukier na dłoni, wiedząc o tem, że konie lubią słodycze.

Konik zerwał złowrog, położył uszy po sobie i zleniacka chwycił go zębami za rękaw, silnie szarpnawszy.

Rozgniewany żołnierz chciał go za to uderzyć, lecz nie zezwolił na to dowódca, który właśnie nadszedł i był świadkiem tej sceny. Odrzucił on żołnierza od konia, zrozumiał to arab, że przed razem uchronił go oficer. To też zerwał przyjacielsko, a gdy ten zbliżył się do niego, nie kopnął go, ani nie ugryzł, pozwalając się głaskać i klepać po szyi pokrytej gęstą grzywą.

To wszystko widział Zwierzowódz spoglądając w dół, z za odłamu skały, niespostrzeżony przez nikogo.

Wprawdzie kilku żołnierzy, nie zaprawionych w bojach, oglądało się tchórzliwie bez przerwy wokół, jakby szukając ukrywających się w górach nieprzyjaciół, ale ci nie mogli dostrzedz Zwierzowódcy.

Słońce poczęło się schylać ku zachodowi, gdy wreszcie Zwierzowódz zszedł ponownie do wawozu. Stał powoli, zamysłony, ze skaleczoną ręką przytkniętą do ciała. Zdało się, że rana trochę mu dokuczala, ale nie wiele sobie z tego robił.

Po twarzy jego odczuć można było ja-

kieś postanowienie. Podszedł ku uczującym zwierzętom, patrząc na nie zadmąny.

Gdy te zaspokoili głód, przyszyli do siedzącego na głazie, kładąc się u nóg jego. Niektóre objadły się drzemali, oparte głowami na grzbietach drugich. Inne patrzyły na swego pana, spodziewając się od niego rozkazów. Między niemi były i pantery.

Zwierzowódz tymczasem siedział myśląc o losie swego konika, którego tak niespodziewanie stracił. Zdawał sobie widać z tego sprawę, że go już nigdy może nie zobaczyć, a bardzo przywiązał się do niego. Również nie dawała mu spokoju piękna postać lekarki Czerwonego Krzyża, Meri.

W ostatnich dniach coraz częściej stawała przed jego oczyma uroczą jej twarzyczka z jasnymi łoczkami.

Tak długo wędrował, szukając jej, lecz nadaremnie.

Bardzo często teraz widział także ptaki, t. j. samoloty i wówczas stawał, choć swym wzrokiem przebieł je na wylot, czy w nich nie zobaczy tej, której cała mocą swej dzikiej, pierwotnej duszy obecnie pożądał.

Nie boi się już aeroplanów, ich łoskotu, jaki lecać sprawiają. Widzi je często i w dzień i w nocy.

Zawsze na ich widok budzi się nadzieja zobaczenia upragnionej Meri. Ale, niestety. Los był dla niego bezlitosny, skoro nie spełnił dotychczas jego pragnień. A teraz znowu utracił dotychczas wiernego przyjaciela — konia. Wprawdzie miał wielu przyjaciół, bo wszystkie zwierzęta i ptactwo takimi dlań były. Lecz żadne z nich nie były tak rozumne, jak jego konik. Postanowił go więc odszukać i wyrwać z rak tych istot, które go porwały.

Dobrze, ale jak to uczynić? Zdecydował się po długim namyśle wziąć do pomocy,

Wolne posady

MŁODA kwalifikowana - bufetowa potrzebna od zaraz. Wiadomość: Kraków, pl. Szeze- pański 7, m. 21. 32494

OGRODNIK 20 lat praktyki, handlowiec, zo- naty, zofer-me- chanik, znający wszelkie motory spalinowe, obslu- ga, naprawa - poszukuje posady lub dzierżawy. Zgłoszenia: Goniec Krakowski Kraków „Nr. 32618“. 32618

Kupno SPODNIE, rajtki, pumpy - kilka par - okazynie kupie. Starowińska 80, Sklep chrześcijański. 32302

NATYCHMIAST KUPI GABINET masywny, debo- wany jasny, nowy lub w bardzo do- brym stanie, skła- dający się z du- żej biurka, 2 foteli, biblioteki, dużego stołu pro- stokątnego i 6 krzeseł wysoki- aych. - Oferty z podaniem cen składają: Goniec Krak., Kraków, „Nr. 32228“. 32228

SPRZEDAM 18 m² posiadki szatniowej, o- kna, ścianki: - Hitlerplatz 30. - w podwórku. 32511

DOM nowy, 11 ubika- waju przy tram- waju, okazynie 38.000, sprzedam zaraz. Własna Strze- cha, Kraków A- dolf Hitler Pl. 10. 32623

DACHOWKA palona i asbesto- wa-cementowa z u- wyciemniastową dostawą „Uni- versal“, Staro- wińska 28. Tel. 129-37. 2651k

WAGI dla aptek, zło- tników, laborato- rium, handlu - przemysłu i lam- py elektrycznej, dostarcza: „Cen- trala Wag“. O- BECNIENIE: Gro- dzka 15. 32504

WYPŁACALNY poszukuje stona- cznego mieszka- nia dwu lub je- dnopokojowego z kuchnią z kom- fortem, możliwie meblowanego u- meblowanego k- uchnią lub k- uchnią kuchni- a. Oferty: Go- niec Krak., Kra- ków, „Nr. 32629“ lub tel. 326-45. 32629

BEZDIETNE małżeństwo, do- brze synowane, poszukuje 1-2- pokojowego, kom- fortowego miesz- kania dobrze u- meblowanego k- uchnią lub k- uchnią kuchni- a. Oferty: Go- niec Krak., Kra- ków, „Nr. 32592“ 32592

BIELIZNĘ MĘSKĄ wykonuje pier- wszorzędnie Gro- chowska, Felicja- nek 7. 32650

PRZYJMUJE zastępstwa kil- kuletnie w apte- kach. Aptekarz, Kraków, Łobzow- ska 29. 32510

SPÓŁDZIELNIE, KUPCY

Szkoła Spółdziel- cza w Markowej k/Łańcuta, poleca praktykantów aklepowych. 2656k

OGRODNIK

kawaler, obowi- azkowy, przyjmie posadę w swym zawodzie lub in- ną podzadną. - Zgłoszenia: Go- niec Krakowski Kraków „Nr. 32618“. 32618

KOBIECIA

inteligentna po- szukuje jakiej- kolwiek pracy. Zgłoszenia: Go- niec Krakowski Kraków „Nr. 32631“. 32631

STUDENT

praw poznaczył poszukuje posady biurowej lub innej. Zgłosze- nia: Goniec Kra- kowski Kraków „Nr. 32649“. 32649

POLKA

umiąca po nie- miecku w słowie i piśmie poszu- kuje posady biu- rowej lub innej. Zgłoszenia: Go- niec Krakowski, Kraków „Nr. 32648“. 32648

PRZYJMUJE

panie, uzdolnio- na do ekspedycji mięsa za kaucją: Kalwaryjska 1, od 3-4. 32534

SLUZAICA

umiąca dobrze gotować, ucze- lna, z dobrimi poleceniami, po- trzeba od 15. 9. Tochowicz, Mały Rynek 4, 9-1. 32594

DAM

pracę i utrzyma- nie starszej Pa- ni za pozyczenie 1.000 zł. Zgłosze- nia: Goniec Kra- kowski, Kraków, „Nr. 32568“. 32568

PODRĘCZNA

zdolna, potrzeba- na zaraz. Pracow- niła sukien Zo- fja, św. Anny 4. 32524

DETAZERKĘ

rutynowaną - przyjmie zaraz. Zgłoszenia Pra- nia „Czystość“, Kraków, Dąbrow- skiego 11. 32625

PRZYJMUJE

panienkę do skle- pu galanteryjne- go z kaucją. - Zgłoszenia: Go- niec Krakowski, Kraków „Nr. 32661“. 32661

SLUZAICA

potrzebna - do wszystkich z do- brem gotowa- niem od 15 wrze- śnia godzina 9-11 i 3-5 popo- łudniu. Kraków, Grodzka 40, I p. 2690k

Posad poszukują

PANNA Jako dochodząca z gotowaniem, poszukuje pracy. Zgłoszenia: Go- niec Krak., Kra- ków, „Nr. 32573“. 32573

INTELIWENTNA

zajmie się go- spodarstwem, - dziełmi. - Wa- runki skromne. Zgłoszenia: Go- niec Krakowski, Kraków „Nr. 32640“. 32640

POZNAJANKA

szuka posady z gotowaniem do 2 osób od 15 lub zaraz. - Goniec Krak., Kraków, „Nr. 32589“. 32589

KUCHARKA

poszukuje pracy do samotnej oso- by lub do małej rodziny. Zgłosze- nia: Kraków, pl. Łobzowska Nr. 8, m. 10. 32583

PRZYJMUJE

bieliznę wszelkie- go rodzaju do haftu po cennych męskich. Zgłosze- nia: Biuro Hup- czye, Kraków, Jagiellońska 7. 32634

OGRODNIK

kawaler, obowi- azkowy, przyjmie posadę w swym zawodzie lub in- ną podzadną. - Zgłoszenia: Go- niec Krakowski Kraków „Nr. 32618“. 32618

KOBIECIA

inteligentna po- szukuje jakiej- kolwiek pracy. Zgłoszenia: Go- niec Krakowski Kraków „Nr. 32631“. 32631

STUDENT

praw poznaczył poszukuje posady biurowej lub innej. Zgłosze- nia: Goniec Kra- kowski Kraków „Nr. 32649“. 32649

POLKA

umiąca po nie- miecku w słowie i piśmie poszu- kuje posady biu- rowej lub innej. Zgłoszenia: Go- niec Krakowski, Kraków „Nr. 32648“. 32648

PRZYJMUJE

panie, uzdolnio- na do ekspedycji mięsa za kaucją: Kalwaryjska 1, od 3-4. 32534

SLUZAICA

umiąca dobrze gotować, ucze- lna, z dobrimi poleceniami, po- trzeba od 15. 9. Tochowicz, Mały Rynek 4, 9-1. 32594

DAM

pracę i utrzyma- nie starszej Pa- ni za pozyczenie 1.000 zł. Zgłosze- nia: Goniec Kra- kowski, Kraków, „Nr. 32568“. 32568

SPÓŁDZIELNIE, KUPCY

Szkoła Spółdziel- cza w Markowej k/Łańcuta, poleca praktykantów aklepowych. 2656k

OGRODNIK

kawaler, obowi- azkowy, przyjmie posadę w swym zawodzie lub in- ną podzadną. - Zgłoszenia: Go- niec Krakowski Kraków „Nr. 32618“. 32618

KOBIECIA

inteligentna po- szukuje jakiej- kolwiek pracy. Zgłoszenia: Go- niec Krakowski Kraków „Nr. 32631“. 32631

STUDENT

praw poznaczył poszukuje posady biurowej lub innej. Zgłosze- nia: Goniec Kra- kowski Kraków „Nr. 32649“. 32649

POLKA

umiąca po nie- miecku w słowie i piśmie poszu- kuje posady biu- rowej lub innej. Zgłoszenia: Go- niec Krakowski, Kraków „Nr. 32648“. 32648

PRZYJMUJE

panie, uzdolnio- na do ekspedycji mięsa za kaucją: Kalwaryjska 1, od 3-4. 32534

SLUZAICA

umiąca dobrze gotować, ucze- lna, z dobrimi poleceniami, po- trzeba od 15. 9. Tochowicz, Mały Rynek 4, 9-1. 32594

DAM

pracę i utrzyma- nie starszej Pa- ni za pozyczenie 1.000 zł. Zgłosze- nia: Goniec Kra- kowski, Kraków, „Nr. 32568“. 32568

PODRĘCZNA

zdolna, potrzeba- na zaraz. Pracow- niła sukien Zo- fja, św. Anny 4. 32524

DETAZERKĘ

rutynowaną - przyjmie zaraz. Zgłoszenia Pra- nia „Czystość“, Kraków, Dąbrow- skiego 11. 32625

PRZYJMUJE

panienkę do skle- pu galanteryjne- go z kaucją. - Zgłoszenia: Go- niec Krakowski, Kraków „Nr. 32661“. 32661

SLUZAICA

potrzebna - do wszystkich z do- brem gotowa- niem od 15 wrze- śnia godzina 9-11 i 3-5 popo- łudniu. Kraków, Grodzka 40, I p. 2690k

Posad poszukują

PANNA Jako dochodząca z gotowaniem, poszukuje pracy. Zgłoszenia: Go- niec Krak., Kra- ków, „Nr. 32573“. 32573

INTELIWENTNA

zajmie się go- spodarstwem, - dziełmi. - Wa- runki skromne. Zgłoszenia: Go- niec Krakowski, Kraków „Nr. 32640“. 32640

POZNAJANKA

szuka posady z gotowaniem do 2 osób od 15 lub zaraz. - Goniec Krak., Kraków, „Nr. 32589“. 32589

KUCHARKA

poszukuje pracy do samotnej oso- by lub do małej rodziny. Zgłosze- nia: Kraków, pl. Łobzowska Nr. 8, m. 10. 32583

PRZYJMUJE

bieliznę wszelkie- go rodzaju do haftu po cennych męskich. Zgłosze- nia: Biuro Hup- czye, Kraków, Jagiellońska 7. 32634

OGRODNIK

kawaler, obowi- azkowy, przyjmie posadę w swym zawodzie lub in- ną podzadną. - Zgłoszenia: Go- niec Krakowski Kraków „Nr. 32618“. 32618

KOBIECIA

inteligentna po- szukuje jakiej- kolwiek pracy. Zgłoszenia: Go- niec Krakowski Kraków „Nr. 32631“. 32631

STUDENT

praw poznaczył poszukuje posady biurowej lub innej. Zgłosze- nia: Goniec Kra- kowski Kraków „Nr. 32649“. 32649

POLKA

umiąca po nie- miecku w słowie i piśmie poszu- kuje posady biu- rowej lub innej. Zgłoszenia: Go- niec Krakowski, Kraków „Nr. 32648“. 32648

PRZYJMUJE

panie, uzdolnio- na do ekspedycji mięsa za kaucją: Kalwaryjska 1, od 3-4. 32534

SLUZAICA

umiąca dobrze gotować, ucze- lna, z dobrimi poleceniami, po- trzeba od 15. 9. Tochowicz, Mały Rynek 4, 9-1. 32594

DAM

pracę i utrzyma- nie starszej Pa- ni za pozyczenie 1.000 zł. Zgłosze- nia: Goniec Kra- kowski, Kraków, „Nr. 32568“. 32568

SPÓŁDZIELNIE, KUPCY

Szkoła Spółdziel- cza w Markowej k/Łańcuta, poleca praktykantów aklepowych. 2656k

OGRODNIK

kawaler, obowi- azkowy, przyjmie posadę w swym zawodzie lub in- ną podzadną. - Zgłoszenia: Go- niec Krakowski Kraków „Nr. 32618“. 32618

KOBIECIA

inteligentna po- szukuje jakiej- kolwiek pracy. Zgłoszenia: Go- niec Krakowski Kraków „Nr. 32631“. 32631

STUDENT

praw poznaczył poszukuje posady biurowej lub innej. Zgłosze- nia: Goniec Kra- kowski Kraków „Nr. 32649“. 32649

POLKA

umiąca po nie- miecku w słowie i piśmie poszu- kuje posady biu- rowej lub innej. Zgłoszenia: Go- niec Krakowski, Kraków „Nr. 32648“. 32648

PRZYJMUJE

panie, uzdolnio- na do ekspedycji mięsa za kaucją: Kalwaryjska 1, od 3-4. 32534

SLUZAICA

umiąca dobrze gotować, ucze- lna, z dobrimi poleceniami, po- trzeba od 15. 9. Tochowicz, Mały Rynek 4, 9-1. 32594

DAM

pracę i utrzyma- nie starszej Pa- ni za pozyczenie 1.000 zł. Zgłosze- nia: Goniec Kra- kowski, Kraków, „Nr. 32568“. 32568

PODRĘCZNA

zdolna, potrzeba- na zaraz. Pracow- niła sukien Zo- fja, św. Anny 4. 32524

DETAZERKĘ

rutynowaną - przyjmie zaraz. Zgłoszenia Pra- nia „Czystość“, Kraków, Dąbrow- skiego 11. 32625

PRZYJMUJE

panienkę do skle- pu galanteryjne- go z kaucją. - Zgłoszenia: Go- niec Krakowski, Kraków „Nr. 32661“. 32661

SLUZAICA

potrzebna - do wszystkich z do- brem gotowa- niem od 15 wrze- śnia godzina 9-11 i 3-5 popo- łudniu. Kraków, Grodzka 40, I p. 2690k

Posad poszukują

PANNA Jako dochodząca z gotowaniem, poszukuje pracy. Zgłoszenia: Go- niec Krak., Kra- ków, „Nr. 32573“. 32573

INTELIWENTNA

zajmie się go- spodarstwem, - dziełmi. - Wa- runki skromne. Zgłoszenia: Go- niec Krakowski, Kraków „Nr. 32640“. 32640

POZNAJANKA

szuka posady z gotowaniem do 2 osób od 15 lub zaraz. - Goniec Krak., Kraków, „Nr. 32589“. 32589

KUCHARKA

poszukuje pracy do samotnej oso- by lub do małej rodziny. Zgłosze- nia: Kraków, pl. Łobzowska Nr. 8, m. 10. 32583

PRZYJMUJE

bieliznę wszelkie- go rodzaju do haftu po cennych męskich. Zgłosze- nia: Biuro Hup- czye, Kraków, Jagiellońska 7. 32634

OGRODNIK

kawaler, obowi- azkowy, przyjmie posadę w swym zawodzie lub in- ną podzadną. - Zgłoszenia: Go- niec Krakowski Kraków „Nr. 32618“. 32618

KOBIECIA

inteligentna po- szukuje jakiej- kolwiek pracy. Zgłoszenia: Go- niec Krakowski Kraków „Nr. 32631“. 32631

STUDENT

praw poznaczył poszukuje posady biurowej lub innej. Zgłosze- nia: Goniec Kra- kowski Kraków „Nr. 32649“. 32649

POLKA

umiąca po nie- miecku w słowie i piśmie poszu- kuje posady biu- rowej lub innej. Zgłoszenia: Go- niec Krakowski, Kraków „Nr. 32648“. 32648

PRZYJMUJE

panie, uzdolnio- na do ekspedycji mięsa za kaucją: Kalwaryjska 1, od 3-4. 32534

SLUZAICA

umiąca dobrze gotować, ucze- lna, z dobrimi poleceniami, po- trzeba od 15. 9. Tochowicz, Mały Rynek 4, 9-1. 32594

DAM

pracę i utrzyma- nie starszej Pa- ni za pozyczenie 1.000 zł. Zgłosze- nia: Goniec Kra- kowski, Kraków, „Nr. 32568“. 32568

SPÓŁDZIELNIE, KUPCY

Szkoła Spółdziel- cza w Markowej k/Łańcuta, poleca praktykantów aklepowych. 2656k

OGRODNIK

kawaler, obowi- azkowy, przyjmie posadę w swym zawodzie lub in- ną podzadną. - Zgłoszenia: Go- niec Krakowski Kraków „Nr. 32618“. 32618

KOBIECIA

inteligentna po- szukuje jakiej- kolwiek pracy. Zgłoszenia: Go- niec Krakowski Kraków „Nr. 32631“. 32631

STUDENT

praw poznaczył poszukuje posady biurowej lub innej. Zgłosze- nia: Goniec Kra- kowski Kraków „Nr. 32649“. 32649

POLKA

umiąca po nie- miecku w słowie i piśmie poszu- kuje posady biu- rowej lub innej. Zgłoszenia: Go- niec Krakowski, Kraków „Nr. 32648“. 32648

PRZYJMUJE

panie, uzdolnio- na do ekspedycji mięsa za kaucją: Kalwaryjska 1, od 3-4. 32534

SLUZAICA

umiąca dobrze gotować, ucze- lna, z dobrimi poleceniami, po- trzeba od 15. 9. Tochowicz, Mały Rynek 4, 9-1. 32594

DAM

pracę i utrzyma- nie starszej Pa- ni za pozyczenie 1.000 zł. Zgłosze- nia: Goniec Kra- kowski, Kraków, „Nr. 32568“. 32568

PODRĘCZNA

zdolna, potrzeba- na zaraz. Pracow- niła sukien Zo- fja, św. Anny 4. 32524

DETAZERKĘ

rutynowaną - przyjmie zaraz. Zgłoszenia Pra- nia „Czystość“, Kraków, Dąbrow- skiego 11. 32625

PRZYJMUJE

panienkę do skle- pu galanteryjne- go z kaucją. - Zgłoszenia: Go- niec Krakowski, Kraków „Nr. 32661“. 32661

SLUZAICA

potrzebna - do wszystkich z do- brem gotowa- niem od 15 wrze- śnia godzina 9-11 i 3-5 popo- łudniu. Kraków, Grodzka 40, I p. 2690k

Posad poszukują

PANNA Jako dochodząca z gotowaniem, poszukuje pracy. Zgłoszenia: Go- niec Krak., Kra- ków, „Nr. 32573“. 32573

INTELIWENTNA

zajmie się go- spodarstwem, - dziełmi. - Wa- runki skromne. Zgłoszenia: Go- niec Krakowski, Kraków „Nr. 32640“. 32640

POZNAJANKA

szuka posady z gotowaniem do 2 osób od 15 lub zaraz. - Goniec Krak., Kraków, „Nr. 32589“.